

Силабус навчальної дисципліни Охорона праці в галузі та цивільний захист

підготовки	магістрів
	(назва освітнього ступеня)
спеціальності	132 «Матеріалознавство»
	(назва спеціальності)
освітньо-наукової програми	
«Прикладне матеріалознавство»	
(назва освітньої програми)	

Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська
Факультет	Інформаційних технологій та механічної інженерії
Кафедра	Охорони праці, цивільної та техногенної безпеки
Контакти кафедри	вул. Архітектора Олега Петрова 24а, Кафедра В1306 (тринадцятий поверх висотного корпусу) email: life.safety@pgasa.dp.ua
Викладачі-розробники	Рибалка Катерина Анатоліївна, кандидат технічних наук, доцент
Контакти викладачів	email: ryibalka.katerina@pdaba.edu.ua , (068) 697-51-00
Розклад занять	https://www.pgasa.dp.ua/timetable/WSIGMA/MEX/K5/ROZKLAD.HTML
Консультації	http://surl.li/bdkaon

Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна «Охорона праці в галузі та цивільний захист» є нормативною, яку вивчають у вищих навчальних закладах з метою формування у майбутніх фахівців знань щодо стану і проблем охорони праці в галузі відповідно до напрямку їх підготовки, складу і функціонування системи управління охороною праці та шляхів, методів і засобів забезпечення умов виробничого середовища і безпеки праці в галузі згідно з чинними законодавчими та іншими нормативно-правовими актами, а також передбачає засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування надзвичайних ситуацій (НС), побудови моделей їхнього розвитку, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення НС, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах НС, локалізації та ліквідації їхніх наслідків.

1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр
			I
Всього за навчальним планом, з них:	90	3	90
лекції	24		24
лабораторні роботи	-		-
практичні заняття	8		8
Самостійна робота, у т.ч:	58		58
підготовка до аудиторних занять	14		14
підготовка до контрольних заходів	18		18
виконання курсового проєкту або роботи	-		-
виконання індивідуальних завдань	-		-
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	26		26
підготовка до екзамену	-		-
Форма підсумкового контролю			залік

2. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни – формування у студентів умінь та компетенцій для забезпечення ефективного управління охороною праці на підприємствах галузей, які пов'язані з формуванням структури та властивостей металевих, неметалевих, композиційних та функціональних матеріалів, технологіями їх виявлення, обробки, експлуатації та атестації, та поліпшення умов праці, прийняття продуктивних рішень у сфері цивільного захисту (ЦЗ) з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у конкретній галузі.

Завдання вивчення дисципліни – забезпечення гарантії збереження здоров'я і працездатності працівників у виробничих умовах з урахуванням особливостей роботи підприємств галузей, які пов'язані з формуванням структури та властивостей металевих, неметалевих, композиційних та функціональних матеріалів, технологіями їх виявлення, обробки, експлуатації та атестації, через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку, а також передбачає засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування надзвичайних ситуацій (НС), побудови моделей їхнього розвитку, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення НС, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах НС, локалізації та ліквідації їхніх наслідків.

Пререквізити дисципліни. «Основи охорони праці та цивільного захисту», «Організація, планування і управління виробництвом» освітнього ступеня «бакалавр».

Постреквізити дисципліни. «Моделі та методи прийняття рішень в інженерних задачах», «Теоретичні основи та технологія зварювання будівельних сталей», «Термомеханічна обробка матеріалів», «Науково-дослідницька практика», виконання кваліфікаційної роботи.

Загальні компетентності:

ЗК.01 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК.02 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК.03 Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК.04 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК.06 Здатність працювати автономно.

ЗК.07 Здатність працювати у команді.

ЗК.08 Здатність працювати у міжнародному контексті.

ЗК.09 Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ФК.16 Знання основ методології викладання фахових дисциплін.

Заплановані результати навчання. (відповідно до освітньо-наукової програми «Прикладне матеріалознавство» - 2024, спеціальності 132 «Матеріалознавство»). У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

ПРН 3. Вільно спілкуватися державною і англійською мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем і результатів діяльності у сфері матеріалознавства та широкого кола інженерних питань, презентації результатів досліджень та інноваційних проектів.

ПРН 6. Наукові навички у галузі інженерії, для того, щоб успішно проводити наукові дослідження як під керівництвом так і самостійно.

ПРН 7. Розробляти та реалізовувати проекти у сфері матеріалознавства та з дотичних до матеріалознавства міждисциплінарних напрямів, визначати цілі та потрібні ресурси, планувати роботи, організовувати роботу колективу виконавців, здійснювати захист інтелектуальної власності.

ПРН 8. Уміти застосовувати методи захисту об'єктів інтелектуальної власності, створених в ході професійної (науково-технічної) діяльності.

ПРН 12. Формулювати та розв'язувати науково-технічні задачі для розробки, виготовлення, сертифікації, утилізації матеріалів, створення та застосування ефективних технологій виготовлення виробів.

ПРН 13. Планувати і виконувати експериментальні матеріалознавчі дослідження, обирати відповідні обладнання та методики, здійснювати статистичну обробку і статистичний аналіз результатів експериментів, обґрунтовувати висновки.

ПРН 16. Здатність ефективно використовувати на практиці теоретичні концепції менеджменту та ділового адміністрування.

ПРН 23. Розробляти та викладати фахові дисципліни з матеріалознавства у вищій школі.

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Охорона праці в галузі					
1. Міжнародні норми в галузі охорони праці. Нормативна база України з охорони праці в будівельній та галузях, що пов'язані з виробництвом металевих виробів і заготовок	7	2			5
2. Система управління охороною праці (СУОП). СУОП як складова системи управління охороною праці в державі і на підприємстві	7	2			5
3. Аналіз умов праці у галузі за показниками шкідливості та небезпечності чинників виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу	7	2			5
4. Безпека праці при організації та виконанні робіт підвищеної небезпеки	7	2	2		3
5. Безпека праці під час зварювання та різання металів.	7	2			5
6. Безпека при експлуатації систем, що працюють під тиском	7	2	2		3
Разом за змістовим модулем 1	42	12	4		26
Змістовий модуль 2. Цивільний захист					
7. Безпека експлуатації електроустановок.	8	2			6
8. Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах.	8	2			6
9. Організація цивільного захисту на об'єкті господарювання	8	2			6
10. Наукове та науково-технічне забезпечення здійснення заходів цивільного захисту	8	2	2		4
11. Методи розрахунку зон ураження від техногенних вибухів і пожеж та противибуховий і протипожежний захист об'єктів господарювання.	8	2			6
12. Основний склад збитків від надзвичайних ситуацій техногенного характеру та методика їх розрахунку.	8	2	2		4
Разом за змістовим модулем 2	48	12	4		32
Усього годин	90	24	8		58

**4. САМОСТІЙНА РОБОТА
ОПРАЦЮВАННЯ РОЗДІЛІВ ПРОГРАМИ, ЯКІ НЕ ВИКЛАДАЮТЬСЯ НА
ЛЕКЦІЯХ:**

№ з/п	Назва теми	Посилання
1	Соціальний діалог у Європейському Союзі. Стандарт SA 8000 «Соціальна відповідальність».	доп [9,16]
2	Плани локалізації і ліквідації аварійних ситуацій (ПЛАС) й аварій як складова Системи управління охороною праці. Мета та основні параметри ПЛАС. Аналітична та оперативна частини ПЛАС.	доп [16,19,21]
3	Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом. Захисне заземлення, занулення, захисне відключення. Устаткування, що підлягає заземленню та зануленню.	осн [15,19,20] доп [1, 9,10]
4	Вимоги до організації робочого місця під час роботи з екранними пристроями. Вимоги електробезпеки. Вимоги до режиму праці й відпочинку при роботі з екранними пристроями.	осн [8,18,20] доп [1]
5	Організація наукових досліджень та основні наукові проблеми в галузі охорони праці. Наукова база охорони праці. Національний науково-дослідний інститут промислової безпеки та охорони праці, галузеві науково-дослідні інститути з питань охорони праці.	доп [9]
6	Блискавкозахист будівель та споруд. Системи протидимного захисту. Система пожежної сигналізації.	осн [1,15,20] доп [1, 10, 16]
7	Радіаційний і хімічний захист населення і територій. Медичний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення. Біологічний захист населення, тварин і рослин.	осн [13,26] доп [16,19,21]
8	Складові економічного збитку від аварій і надзвичайних ситуацій. Упущена вигода. Моральна шкода, заподіяна працівникові внаслідок ушкодження здоров'я на виробництві	осн [13,14] доп [11,12]
9	Деблокування потерпілих з-під завалів при руйнуванні будинків	осн [13,26] доп [19]
10	Психологічний захист населення у разі виникнення надзвичайних ситуацій	осн [13,26] доп [19,21]

**5. ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТА/
АБО ГРУПОВИХ ЗАВДАНЬ**

Індивідуальні та/або групові завдання не передбачені.

6. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання знань студентів з окремих змістових модулів

Оцінка кожного зі змістових модулів визначається як сума балів за відвідування лекцій, захисту практичних робіт та відповідей на тестові питання відповідно.

Змістовий модуль 1. Охорона праці в галузі

№ з/п	Вид контролю	Кількість балів
1.	Відвідування лекцій	6
2.	Поточний контроль (тести)	80
3.	Виконання практичних робіт	14
	Усього	100

Змістовий модуль 2. Цивільний захист

№ з/п	Вид контролю	Кількість балів
1.	Відвідування лекцій	6
2.	Поточний контроль (тести)	80
3.	Виконання практичних робіт	14
	Усього	100

Відвідування лекцій

Присутність студента на лекції оцінюється в – 1 бал.

Кількість балів, що нараховуються студенту за присутній на лекціях зі змістових модулів 1 та 2 по 6 балів відповідно. Всього за семестр 12 лекцій.

Виконання та захист практичних робіт

Всього 4 практичних занять на яких розглядаються 4 практичних теми. Відвідування практичних занять – 1 бал. Максимальна кількість балів за одну захищену тему – 6.

Всього 7 балів за одне практичне заняття.

Виконані практичні заняття змістових модулів 1 та 2 по 14 балів відповідно.

Критерії оцінки практичних знань поточного контролю

№ з/п	Вид критерію	Зміст критерію	Кількість балів за отримані практичні знання
1	Якість виконання захисту практичного завдання	Студентом обґрунтовано і в повному обсязі розв'язано практичне завдання. При захисті практичного завдання продемонстрована висока якість опанування інструментарієм розв'язання практичних задач.	6
		Студент володіє навчальним матеріалом, на питання відповідає правильно, але потребує уточнень окремих положень, опанував теоретичні та практичні навички щодо організації технологічного процесу з точки зору охорони праці, розробки засобів захисту і профілактики від небезпечних та шкідливих виробничих чинників, впровадження їх в практику для попередження нещасних випадків	5-3
		студент під час відповіді на питання припускається неточностей і помилок, вимагає додаткових питань; володіє матеріалом невпевнено, наявні складнощі при рішенні окремих питань тощо;	2-1
		Виконання і захист практичного завдання зроблені студентом з грубими помилками і не в повному обсязі. Допоміжні запитання викладача не дозволяють студенту довести той факт, що опанований ним інструментарій розв'язання задач є достатнім для практичного використання.	0
		Разом:	0-5

Поточний контроль

Формою контролю знань зі змістового модулю є тестування, яке проводиться у вигляді письмових відповідей на питання тестових завдань з урахуванням матеріалу, який надається студентам для самостійного вивчення та охоплює всю освітню програму за даною дисципліною.

Тестове завдання з контролю знань зі змістових модулів 1 та 2 складається з 20 питань відповідно. Кожна правильна відповідь тесту оцінюється в 2 бали, неправильна – 0.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична між оцінками змістового модуля 1 та змістового модуля 2.

7. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і здобувача; прозорість оцінювання; інформування та реалізацію політики академічної доброчесності. При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти та викладачі діють відповідно до нормативної бази академії. Курс передбачає індивідуальну та групову роботу в колективі. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Передбачається систематичне відвідування здобувачами аудиторних занять, за винятком поважних причин. Проведення аудиторних занять та консультацій можливо в online формі з використанням Microsoft Office 365. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультацій викладача.

Пропущені заняття з поважної причини відпрацьовуються на наступному занятті шляхом додаткового опитування або тестування за темою пропущеного заняття. За відсутності документів, що підтверджують поважність причин пропуску занять, вважається, що пропуск занять здійснено без поважних причин. Відпрацювання пропущених практичних занять без поважної причини виконується в повному обсязі (година за годину), але не більше 4 годин за день у робочі дні та не більше 8 годин на день у вільний від навчання час, і у визначений термін відпрацювань пропущених занять відповідно до розкладу консультацій на кафедрі безпеки життєдіяльності.

Здобувачі академії обов'язково повинні дотримуватись академічної доброчесності та мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності Державного вищого навчального закладу «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Здобувачі повинні дотримуватись Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у Придніпровській державній академії будівництва та архітектури.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо здобувач має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Академії, він може звернутися за консультацією до Комісії з питань академічної доброчесності.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Беликов А. С. Охрана труда на предприятиях строительной индустрии / А.С. Беликов, А. П. Кожушко, В. В. Сафонов и другие. – Днепропетровск : «Федорченко А. А.», 2010. – 528 с.
2. Беліков А. С., Пилипенко О. В., Довгаль В. М. та інші Пожежна безпека / Підручник для ВНЗ / Під заг. ред. д.т.н., професора А. С. Белікова. – Дніпро: Вид. Журфонд, 2019р.–508 с.
3. Гогіташвілі Г. Г., Карчевські Є.-Т., Лапін В. М. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами: Навч. посіб. – К.: Знання, 2007. – 367 с.
4. ДБН А.3.2-2-2009 «Охорона праці і промислова безпека в будівництві»
5. ДБН В.1.1.7-2016 Пожежна безпека об'єктів будівництва
6. ДБН В.2.5-56:2014 Системи протипожежного захисту
7. Державні санітарні норми та правила «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу» від 6.05.2014 р.
8. Державні санітарні правила і норми роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин ДСанПІН 3.3.2.007-98
9. ДСТУ EN ISO 7010:2019 «Графічні символи. Кольори та знаки безпеки.»
10. ДСТУ Б В.1.1-36:2016 Визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою
11. ДСТУ Б В.2.8-43:2011 Огородження інвентарні будівельних майданчиків та ділянок виконання будівельно-монтажних робіт
12. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992р. зі змінами та доповненнями.
13. Кодекс цивільного захисту України від 2 жовтня 2012 року
14. Методика визначення розміру шкоди, завданої землі, ґрунтам внаслідок надзвичайних ситуацій та/або збройної агресії та бойових дій під час дії воєнного стану від 04 квітня 2022 року № 167
15. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Охорона праці в галузі» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти будівельних та технічних спеціальностей денної та заочної форм навчання / Укладачі: Беліков А. С., Шаломов В. А., Налісько М. М., Клименко Г. О. – Дніпро: ПДАБА, 2024. – 22.
16. НПАОП 0.00-1.71-13 «Правила охорони праці під час роботи з інструментом та пристроями»
17. НПАОП 0.00-1.81-18 «Правила охорони праці під час експлуатації обладнання, що працює під тиском»
18. НПАОП 0.00-7.15-18 «Вимоги щодо безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями»
19. Основи охорони праці [Текст] : підручник / [А. С. Беліков та ін.]. ; під заг. ред. проф. А. С. Белікова ; Держ. ВНЗ "Придніпр. держ. акад. буд-ва та архітектури". - 2-ге вид. - Дніпро : Кулик В. В., 2019. - 448 с.
20. Охорона праці в галузі : навчальний посібник / П. С. Атаманчук, В. В. Мендерецький, О. П. Панчук, Р. М. Білий – К. : «Центр учбової літератури», 2017. – 322 с.
21. Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності в Державній службі України з надзвичайних ситуацій від 02 квітня 2018 року № 265
22. Порядок видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки від 26 жовтня 2011 р. № 1107
23. Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці від 1 серпня 1992 р. № 442
24. Порядок проведення попередніх, періодичних та позачергових психіатричних

оглядів, у тому числі на предмет вживання психоактивних речовин від 18 квітня 2022 року № 651

25. Правила пожежної безпеки в Україні від 05.03.2015 р.

26. Цивільний захист. Навч. посіб. / Зеркалов Д. В., Міхеєв Ю. В., Праховник Н. А., Землянська О. В. За редакцією Д. В. Зеркалов – К.: Основа, 2014. 234 с.

27. Управління охороною праці : навчальний посібник для студентів спеціальності – «Цивільна безпека», освітньої програми «Охорона праці» / В.В. Березуцький. Харків: ФОП Панов А.М., 2021. 412 с.

Допоміжна

1. Батлук В. А., Гогіташвілі Г. Г. Охорона праці у будівельній галузі: Навч. посіб. — К.: Знання, 2006.— 550 с.

2. Беликов А.С., Кожушко А.П., Сафонов В.В., Чесанов В.Л., Капленко Г.Г. и др. Охрана труда на предприятиях строительной индустрии /Учебник для студентов высших учебных заведений с грифом МОН Украины (№ 1/11-7036 від 29.07.2010р.). – Днепропетровск: Федорченко А.А., 2010 – 530 с.

3. ДБН В.2.5.28-2018 Природне і штучне освітлення

4. Дементий Л. В., Юсина А. Л. Охрана труда в автоматизированном производстве. Обеспечение безопасности труда – Краматорск: ДГМА, 2007. – 300 с.

5. ДСН 3.3.6.037-99 Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку

6. ДСТУ EN 62305-1:2012 «Захист від блискавки. Частина 1. Загальні принципи»(EN 62305-1:2011, IDT)

7. ДСТУ ISO 45001:2019 Системи управління охороною здоров'я та безпекою праці. Вимоги та настанови щодо застосування (ISO 45001:2018, IDT)

8. Закон України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності".

9. Зеркалов Д.В. Охорона праці в галузі. Навч. посіб. / – К.: Основа, 2011. 551 с.

10. Інженерні рішення з охорони праці при розробці дипломних проєктів інженерно-будівельних спеціальностей [Текст] : підручник / В. В. Сафонов [та ін.] ; під заг. ред. засл. діяча науки і техніки України, д-ра техн. наук, проф. А. С. Белікова ; Держ. ВНЗ "Придніпр. держ. акад. буд-ва та архітектури". - 2-ге вид. - Дніпро : Журфонд, 2020. - 366 с.

11. Методика визначення шкоди та обсягу збитків, завданих підприємствам, установам та організаціям усіх форм власності внаслідок знищення та пошкодження їх майна у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації, а також упущеної вигоди від неможливості чи перешкод у провадженні господарської діяльності від 18 жовтня 2022 року № 3904/1223

12. Методика оцінки збитків від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру від 15 лютого 2002 р. N 175

13. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Пожежна профілактика» для студентів ступеня магістра спеціальності 263 «Цивільна безпека» денної та заочної форм навчання / Укладач: Пилипенко О. В. - Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, 2019. – 37 с.

14. НПАОП 27.0-4.03-19 «Положення щодо застосування нарядів-допусків на виконання робіт підвищеної небезпеки в металургійній промисловості та залізрудних гірничо-збагачувальних комбінатах»

15. ОМД 13801244.001-2005 «Методика проведення експертного обстеження (технічного діагностування) баштових кранів»

16. Охорона праці в галузі та цивільний захист : навчальний посібник для студ. закладів вищої освіти аграрної галузі / [В. М. Курепін, К. М. Горбунова, В. М. Курепін та ін.]. - Миколаїв : МНАУ, 2020. - 236 с.

17. Перелік робіт, де є потреба у професійному доборі від 23.09.1994р.

18. Порядок проведення медичних оглядів працівників певних категорій від

21.05.2007р.

19. Посібник з реалізації заходів евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей в умовах загрози та виникнення надзвичайних ситуацій і збройних конфліктів: практичний посібник / М.В. Андрієнко, А.І. Фомін, О.М. Слущька, А.А. Слюсар, Л.В. Калиненко, Ю. М. Чайковський. Київ: ІДУ НД ЦЗ, 2022. 250 с

20. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.06.2003 р. N 994 "Перелік заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до валових витрат".

21. Цивільний захист [підручник] / О. І. Запорожець, В. О. Михайлюк, Б. Д. Халмурадов та ін./ К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 264 с.

9. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1 Пенсійний фонд України. [Електронний ресурс]. - <https://www.pfu.gov.ua/>

2 Офіційний сайт Державної служби з надзвичайних ситуацій України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mns.gov.ua>

3 Офіційний сайт Державної служби України з питань праці. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dsp.gov.ua>

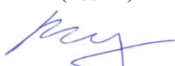
4 Віртуальний читальний зал ПДАБА / Кафедри / Кафедра Охорони праці, цивільної та техногенної безпеки / Охорона праці в галузі. – Режим доступу: <http://surl.li/brkui>

Розробник

_____ (підпис)

Катерина РИБАЛКА

Гарант освітньої програми

_____ (підпис)

Володимир ВОЛЧУК

Силабус затверджено на засіданні кафедри
Кафедра матеріалознавства та обробки матеріалів
(назва кафедри)

Протокол від «29» 08. 2024 року № 1.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

Володимир ВОЛЧУК